

سوال

اشتباهات و منکراتی که در عید اتفاق می‌افتد چیست؟ لطفاً این موارد را بیان کنید تا نسبت به آن هشدار دهیم، چون اینجا گاه مسائلی را مشاهده می‌کنیم که مناسب به نظر نمی‌رسد، مانند زیارت قبور در روز عید و احیای شب عید با عبادت و نماز...

پاسخ مفصل

الحمدلله.

از جمله مواردی که با فرا رسیدن عید و شادی آن باید نسبت به آن هشدار داد، کارهایی است که برخی از مردم از روی جهل به شریعت خداوند و سنت پیامبرش - صلی الله علیه وسلم - انجام می‌دهند، از جمله:

۱- برخی معتقد هستند احیای شب عید و عبادت و نماز در آن سنت است:

برخی مردم فکر می‌کنند مشروع است شب عید را به عبادت بگذرانند که این کار از بدعت‌های نوساخته است و از پیامبر - صلی الله علیه وسلم - ثابت نیست. در این مورد تنها حدیث ضعیفی وارد شده که: **کسی که شب عید را به عبادت زنده نگه دارد، دلش در روزی که دلها می‌میرند نخواهد مرد.** این حدیث صحیح نیست و از دو طریق وارد شده که یکی از آن دو ساختگی و دیگری بسیار ضعیف است. مراجعه نمایید به **سلسلة الأحادیث الضعيفة والموضوعة** شیخ آلبنانی (۵۲۰ - ۵۲۱).

بنابراین اختصاص شب عید به نماز و عبادت مشروع نیست، اما اگر کسی عادت دارد در همه‌ی شبها به نماز و عبادت مشغول شود [نه صرفاً در شب عید] کارش اشکالی ندارد.

۲- زیارت قبور در عید فطر و قربان:

این کار علاوه بر آنکه در تناقض با هدف عید و شادی و سرور آن است، همینطور مخالف روش رسول الله - صلی الله علیه وسلم - و سلف امت می‌باشد، زیرا پیامبر - صلی الله علیه وسلم - به طور کلی از قرار دادن قبور به عنوان محل عید نهی نموده است؛ یعنی آنکه قبور در اوقات یا مناسبت‌های خاص محل جمع شدن مردم گردد. مراجعه نمایید به **احکام جنایز** شیخ آلبنانی (صفحات ۱۲۹ و ۲۵۸).

۳- ترک نماز جماعت و خواب افتادن از نمازها:

تاسف آور است که دیده می‌شود برخی از مسلمانان در این روز نمازشان فوت می‌شود و جماعت را از دست می‌دهند، حال آنکه پیامبر - صلی الله علیه وسلم - می‌فرماید: **پیمان ما و آنان نماز است، بنابراین هر که آن را ترک گوید کفر ورزیده است** به روایت ترمذی (۲۶۲۱) و نسائی (۴۶۳) و تصحیح شیخ آلبنانی در صحیح سنن ترمذی.

و همچنین رسول الله - صلی الله علیه وسلم - می‌فرماید: **سنگین‌ترین نماز برای منافقان نماز عشاء و نماز صبح است، و اگر می‌دانستند در این دو نماز [چه اجر و منزلتی است] حتی سینه‌خیز در آن حضور می‌یافتند، و قصد کرده‌ام دستور دهم نماز برپا شود سپس مردی را امر کنم تا برای مردم امامت کند، آنگاه همراه با مردانی که دسته‌های هیزم به دست دارند به سوی گروهی روم که در نماز حاضر نمی‌شوند و خانه‌هایشان را بر آنان آتش زرم به روایت مسلم (۶۵۱).**

۴- اختلاط زنان با مردان در مصلی و خیابان‌ها و دیگر اماکن:

این کار فتنه و خطری بزرگ را در پی دارد و واجب است زنان و مردان را نسبت به آن هشدار داد و تدابیر لازم را برای جلوگیری از این کار در پیش گرفت. همینطور مردان و جوانان باید پس از خارج شدن کامل زنان از مصلی بیرون بیایند.

۵- خارج شدن برخی از زنان با عطر و آرایش و بدون رعایت حجاب شرعی:

متأسفانه این معضلی است که فراگیر شده و مردم نسبت به آن سهل انگاری می‌کنند تا جایی که برخی از زنان - که خداوند هدایتشان کند - برای نماز تراویح یا نماز عید و دیگر مناسبت‌ها با زیباترین لباس و عطر بیرون می‌آیند، حال آنکه پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرموده است: **هر زنی که عطر استفاده کند و از کنار گروهی بگذرد به طوری که بوی عطر او را احساس کنند، او زناکار است** به روایت نسائی (۵۱۲۶) و ترمذی (۲۷۸۶). آلبنانی در صحیح ترغیب و ترهیب (۲۰۱۹) آن را حسن دانسته است.

و ابهریره - رضی الله عنه - می‌گوید: رسول الله - صلی الله علیه وسلم - فرمود: **دو گروه از جهنمیان هستند که من آنان را ندیده‌ام: گروهی که شلاق‌هایی مانند دم گاو در دست دارند و مردم را با آن می‌زنند، و زنانی پوشیده اما لخت، دیگران را به بدی‌ها مایل می‌کنند و خود [از حق و فضیلت] به دورند، سرهایشان مانند کوهان شتران کج است، آنان وارد بهشت نمی‌شوند و بوی آن را نیز حس نمی‌کنند حال آنکه بوی آن از فاصله‌ی چنین و چنان حس می‌شود** به روایت مسلم (۲۱۲۸).

بنابراین لازم است که سرپرستان زنان در مورد زنان و دختران خود تقوای الله را پیشه سازند و به مسئولیت سرپرستی که الله به آنان سپرده عمل کنند:

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ [نساء: ۳۴]

(مردان سرپرست زنانند به دلیل آنکه الله برخی از ایشان را بر برخی دیگر برتری داده است).

به این خاطر باید آنان را راهنمایی کنند و به سوی راه نجات و سلامت در دنیا و آخرت رهنمون شوند که با دوری از حرام و ترغیب به عوامل قرب الله امکان پذیر است.

۵- گوش دادن به ترانه‌های حرام:

یکی از منکرات فراگیر این دوران، گوش سپردن به موسیقی و ترانه‌ها است. این منکر گسترش فراوانی یافته و مردم نیز در مورد آن سهل انگاری می‌کنند و همه جا حضور دارد: در تلویزیون و رادیو و اتوموبیل و خانه‌ها و بازارها، و حتی گوشی‌های همراه نیز از این شر و منکر در امان نمانده و از طریق آن‌ها می‌توان صدای موسیقی را حتی در مساجد نیز شنید و لا حول و لا قوة الا بالله... این بلایی است بزرگ و شری است عظیم که حتی در مساجد صدای ترانه و آلات موسیقی شنیده شود. مراجعه نمایید به سوال شماره‌ی (34217)، و این مصداق سخن رسول الله - صلی الله علیه وسلم - است که می‌فرماید: **بی‌شک در امت من گروه‌هایی خواهند آمد که زنا و ابریشم و خمر و آلات موسیقی را حلال خواهند شمرد** به روایت بخاری.

مراجعه نمایید به سوالات (5000) و (34432).

بنابراین مسلمان باید تقوای پروردگارش را پیشه سازد و بداند که نعمت‌های الله مستلزم شکر است و این شکر نعمت نیست که معصیت پروردگار را مرتکب شود؛ پروردگاری که این نعمت‌ها را به وی ارزانی داشته است.

یکی از صالحان از کنار گروهی گذشت که در روز عید مشغول لهو و بیهودگی بودند، پس خطاب به آنان گفت: اگر در رمضان به نیکی عبادت کرده‌اید که این شکر احسان نیست، و اگر بدی کرده‌اید که بدکاران نباید چنین کنند!

والله اعلم.